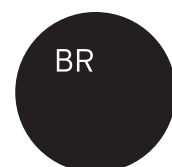

Observatori metropolità de l'habitatge de Barcelona

[O-HB]

BARCELONA
REGIONAL
AGÈNCIA
DESENVOLUPAMENT
URBÀ

1. Oportunitat

2. Proposta

3. Presentacions

Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona

L'habitatge és la peça central de la construcció de la ciutat. L'aproximació al coneixement de l'habitatge és una aproximació a la ciutat i, per tant, requereix incorporar informació de caràcter transversal sobre els seus aspectes socioeconòmics, urbanístics i medi ambientals, entre d'altres.

El context actual fa necessària una anàlisi profunda dels efectes de la crisi econòmica sobre el parc d'habitatges, el qual ha patit l'agreujament de les deficiències ja existents que, en conseqüència, afecten els seus habitants. Factors com el progressiu envelliment de la població, l'augment del nombre de població desocupada i les dificultats per fer front als pagaments de l'habitatge en són només una mostra. Fets com aquests provoquen l'increment de l'emergència habitacional i l'aparició de noves tipologies d'infrahabitatge, alhora que propicien l'aparició de noves formes de convivència dins la ciutat derivades dels efectes de la població passant o temporal.

En aquest context, Barcelona Regional va promoure la creació de l'Observatori Metropolità de l'Habitatge a principis d'any 2016 per esdevenir un instrument capaç de tenir una mirada holística sobre l'habitatge i aportar la informació i eines necessàries per avaluar i dissenyar les polítiques específiques en aquesta matèria. Aquest observatori inicia el seu recorregut centrant el focus en la ciutat de Barcelona i la seva àrea metropolitana. En un futur, preveu col·laborar amb altres entitats per poder ampliar aquesta visió a altres municipis de la província, de forma que les diagnosi efectuades englobin una major escala territorial. Després d'una primera fase en què l'Observatori es va crear a les instal·lacions i amb personal de Barcelona Regional, des del gener del 2018 ha passat a dependre directament de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB), i Josep Bohigas, Director General de Barcelona Regional, n'és el seu Vicepresident.

1 Oportunitat

Què ha de ser un observatori d'habitatge?

El coneixement del sector de l'habitatge i la situació residencial de la població des dels seus múltiples vessants (com a sector econòmic, com a element arquitectònic, com a integrant del paisatge i el territori i com a necessitat social de primer ordre) és una condició imprescindible per a poder dissenyar estratègies i polítiques públiques assenyades, rigoroses i eficaces.

Un observatori, per tant, és un pas endavant respecte a la disposició d'una base estadística sòlida en un país, per anar cap a l'aprofundiment de l'anàlisi de situacions diverses, comprendre millor les diferents dinàmiques territorials, abordar estudis d'aspectes específics que puguin interessar en cada moment concret i donar suport a la planificació de les administracions públiques.

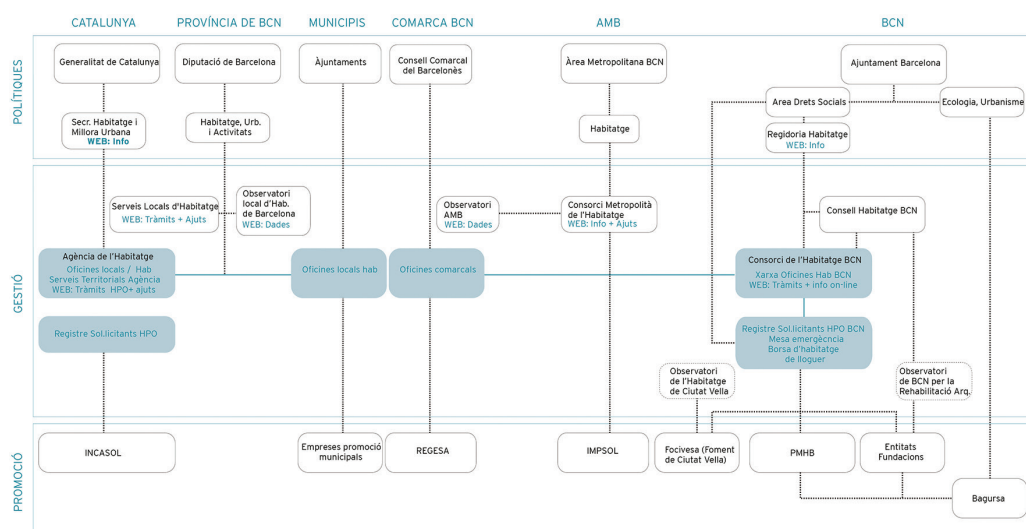
L'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona neix com un instrument capaç de tenir una mirada holística sobre l'habitatge, aportant tota la informació i eines necessàries per avaluar i dissenyar les polítiques a encarar en aquesta matèria.

Abast territorial

L'Observatori neix amb l'encomana, compartida per totes les administracions impulsores, d'abordar les problemàtiques d'habitatge de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Això vol dir que les bases de dades i estudis que ha d'emprendre l'O-HB han de fer referència a les especificitats d'aquest àmbit geogràfic i, molt especialment, ha de poder detectar les diferències que es produeixen entre els àmbits per mirar de trobar-ne les raons explicatives.

Tot això no impedeix que l'Observatori pugui utilitzar i demanar dades d'altres àmbits geogràfics que puguin ajudar a situar la realitat metropolitana en termes comparatius i així, interpretar-la millor.

El Mapa dels agents públics de l'AMB dona a conèixer tots els agents que donen servei, accés o suport al ciutadà en matèria d'habitatge. L'estudi va dirigit tant a les principals tasques que realitzen, com a la jerarquia que mantenen entre ells i la seva competència sobre el territori. Alhora, permet detectar altres òrgans o observatoris i les seves funcions dins l'àmbit metropolità amb l'objectiu d'establir els reptes de l'O-HB i poder perfilar les seves futures competències.

Mapa d'agents públics de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Els objectius de l'O-HB

1. Donar suport al disseny de les polítiques públiques d'habitatge

L'estadística és una ciència íntimament lligada a les polítiques públiques. El seu mateix nom ja prové d'un origen, de mitjans del segle XVIII, que vinculava la «ciència de l'estat» a l'anàlisi de les dades de l'estat. S'entenia que era la col·lecció de dades necessària per a ser utilitzades per governs i cossos administratius. I avui, el sentit últim, tot i que la utilització de les estadístiques s'ha estès a molts camps privats per poder dissenyar el més adequadament possible les estratègies empresarials o corporatives, en el cas concret del disseny de polítiques públiques segueix tenint aquell sentit primigeni dels que van entendre que no es podia fer política sense conèixer la realitat social amb la màxima precisió.

2. Realitzar una radiografia de l'habitatge a partir d'informació estadística

L'Observatori vol contribuir, d'una banda a completar els «forats negres» d'informació, i d'altra banda a baixar a uns nivells de detall territorial que molt sovint els grans treballs estadístics d'ampli espectre no permeten fer o bé quan es fa, no en garanteixen el rigor i la precisió necessaris, per manca de mostra suficient.

En aquest sentit, el quadre de la disponibilitat de dades és un resum que detecta la disponibilitat de les dades en funció dels nivells d'agregació (habitatge, secció censal, barris, districtes, municipi, supramunicipal) i els diferents àmbits territorials (Barcelona, àrea metropolitana de Barcelona, regió metropolitana i província de Barcelona). Les dades que s'analitzen formen part dels següents capítols: dades generals (població, habitatges principals, superfície, etc.), parc d'habitatges, construcció, mercat de l'habitatge, polítiques d'habitatge, demografia i llars i famílies, demanda i aspectes sociodemogràfics, dificultats d'accés, mobilitat, medi ambient, pisos buits i emergència.

ESCALES

- Habitatge
- Secció Censal
- Barris-Districtes
- Municipal
- Supramunicipal
- Dades incompletes i no disponibles

		DADES CENSALES																			
		Població	Habitatges principals	Superfície	Secció censal	Indicadors i resultats															
		PAC D'HABITATGE																			
		CONSTRUCIÓ																			
		MERCAT DE L'HABITATGE																			
		POLÍTQUES D'HABITATGE																			
		DEMOGRAFIA																			
		LLARS I FAMÍLIES																			
		DEMANDA																			
		ASPECTES																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			
		SOCIODEMÒNICS																			

Estudi de la disponibilitat de dades d'habitatge al territori català.

3. Garantir la neutralitat i objectivitat de les dades estadístiques

L'objectiu de tot observatori ha de ser el de mantenir-se en un pla d'objectivitat de neutralitat respecte de les orientacions polítiques de les diverses administracions que el creen i el configuren. La interpretació de les dades i la reflexió sobre com actuar en relació a la realitat que les dades ens descriuen pot ser diversa segons les orientacions polítiques i ideològiques dels responsables públics. En aquest punt, la seva missió de l'O-HB haurà estat la de descriure els fets, els problemes, les circumstàncies i, en tot cas, posteriorment a la implantació de les polítiques i estratègies, fer-ne una avaluació, també la més objectiva i neutral possible, en la mesura que aquesta avaluació tornarà a ser un estudi de la realitat, transformada ara —o no— per les polítiques adoptades.

CIUTADANIA

» QUÈ EL PREOCUPA MÉS?

- Accedir a tota la informació relativa a l'oferta del parc d'habitatge al qual es pot accedir (tant públic com privat).
- Assessorament en tot allò relatiu a les ajudes i suport municipal qual s'està engegant des de les diferents administracions.
- Participar de forma activa en la millora de les polítiques d'accés a l'habitatge per evitar repetir errors.
- Ex.: N° 2 del PAM: Regulació del parc de lloguer (460 suports).
- Dades: Al 2014 les oficines de l'Habitatge a la ciutat de Barcelona van tenir 162.000 consultes (presencials i telefòniques) de les quals majoritàriament va ser per temes relatius al lloguer (ajuts, borsa, deutes, impagaments...), i a l'accés a HPO. Hi va haver també 660.000 visites web, sense tràmits.

» QUIN RETORN POT TENIR?

- **SERVEI D'ATENCIÓ AL CIUTADÀ/NA**
Guia per accedir al parc d'habitatge públic i privat + opcions de tinença + ajuts...).
- **DADES I CARTOGRAFIA GENERAL**
Informes, mapes periòdics sobre habitatge
- **OPEN PROJECTS**
Consulta de propostes innovadores relatives a l'habitatge.

Neus, 25 anys, soltera, viu sola a Lleida i vol venir a Barcelona. Vol saber a quin pis pot i quins tràmits haurà de fer.

TÈCNICS MUNICIPALS

» QUÈ EL PREOCUPA MÉS?

- Accedir a una base de dades i cartografia adient per a l'aplicació de les polítiques públiques.
- Assessorar sobre la informació sobre licitacions, concursos presents i futurs de forma clara. / informació relativa a l'oferta del parc d'habitatge al que es pot accedir (tant públic com privat) / tot relatiu a les ajudes i suport municipal que s'està engegant des de les diferents administracions.
- Incloure les aportacions de la participació ciutadana en els diferents documents tècnics en elaboració.
- Compartir propostes innovadores que puguin ser objecte d'encàrrecs futurs.

» QUIN RETORN POT TENIR?

- **DADES I CARTOGRAFIA ESPECIALITZADA**
Informes, mapes específics amb informació tècnica sobre habitatge (Accés restringit).
- **SERVEI TÈCNIC DE L'HABITATGE**
Gestió de la informació necessària sobre Plans, Concursos, Encàrrecs en curs, de forma personalitzada a garantir. (Accés restringit).
- **OPEN PROJECTS**
Aportació (i consulta) de propostes innovadores relatives a l'habitatge.
- **SERVEI D'ATENCIÓ AL CIUTADÀ/NA**
Informació necessària per a la realització d'un bon assessorament.
- **IMPLEMENTACIÓ / LABORATORI**
Participació de forma puntual tant des de la investigació com en el seguiment de projectes concrets (Accés restringit).

Redactors d'un Pla Local d'Habitatge, necessiten accedir a un tipus d'informació especialitzada (cartografia, dades...) així com compartir-la i coHaborar i incorporar opinions de tots els agents participants en el pla: veïns de la població, estudi professional, diferents operadors públics i privats...

4. Apropar la informació a la ciutadania

Més enllà de la seva important missió de l'O-HB de ser el suport consistent de les polítiques públiques, en la mesura que la societat ha anat avançant en coneixement i en exigència democràtica d'informació, ha de ser també l'òrgan que apropa la informació a la ciutadania. De la seva solvència en dependrà la confiança dels ciutadans. Confiança no només en l'anàlisi de la realitat i en la diagnosi de les problemàtiques, sinó també en les receptes i teràpies que les administracions públiques proposin.

PROFESSIONALS

» QUÈ EL PREOCUPA MÉS?

- Accedir a la informació sobre licitacions, concursos presents i futurs de forma clara.
- Poder informar-se i/o opinar dels plans, polítiques en elaboració (No dependre dels col·legis professionals com a únics intermediaris).
- Compartir propostes innovadores que puguin ser objecte d'encàrrecs futurs.

» QUIN RETORN POT TENIR?

- **DADES I CARTOGRAFIA ESPECIALITZADA**
Informes, mapes específics amb informació tècnica sobre habitatge (Accés restringit).
- **SERVEI TÈCNIC DE L'HABITATGE**
Informació sobre Plans, Concursos, Encàrrecs en curs, de forma personalitzada amb servei de respostes i gestions. (Accés restringit).
- **OPEN PROJECTS**
Aportació (i consulta) de propostes innovadores relatives a l'habitatge.
- **IMPLEMENTACIÓ / LABORATORI**
Participació de forma puntual tant des de la investigació com en el seguiment de projectes concrets—Accés restringit.

PREMSA

» QUÈ EL PREOCUPA MÉS?

- Donar a conèixer la informació estadística més punyent.
- Donar a conèixer aquelles propostes que s'estan duent a terme de la mà dels operadors públics i privats.
- Donar a conèixer aquells projectes més innovadors / controvertits sobre habitatge.

» QUIN RETORN POT TENIR?

- **DADES I CARTOGRAFIA**
Informació periòdica de la situació de l'habitatge.
- **OPEN PROJECTS**
Consulta i aportació de propostes innovadores relatives a l'habitatge.

Arquitecte, ha participat en múltiples concursos públics. Actualment participa en un concurs promogut pel PMHB, té interès en obtenir informació més detallada pel que fa a habitatge a la ciutat de Barcelona, i conèixer de primera mà les polítiques que es realitzaran en aquesta matèria.

El Periódico vol fer un especial sobre les propostes fetes per les diferents administracions per pal·liar les conseqüències de la crisi econòmica en matèria d'habitatge a Barcelona i AMB donant a conèixer els nous agents i les noves polítiques.

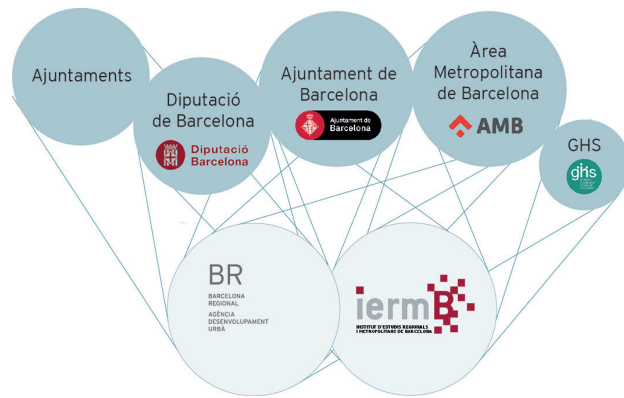

Marc institucional

L'Observatori de l'Habitatge de Barcelona és un instrument d'àmbit supramunicipal encapçalat per diverses administracions tals com l'Ajuntament de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i l'Associació de Gestors d'Habitatge Social (GHS).

Aquest acord de col·laboració es materialitza amb la signatura d'un conveni interinstitucional, inicialment signat el novembre de 2016, i posteriorment ampliat durant l'any 2017.

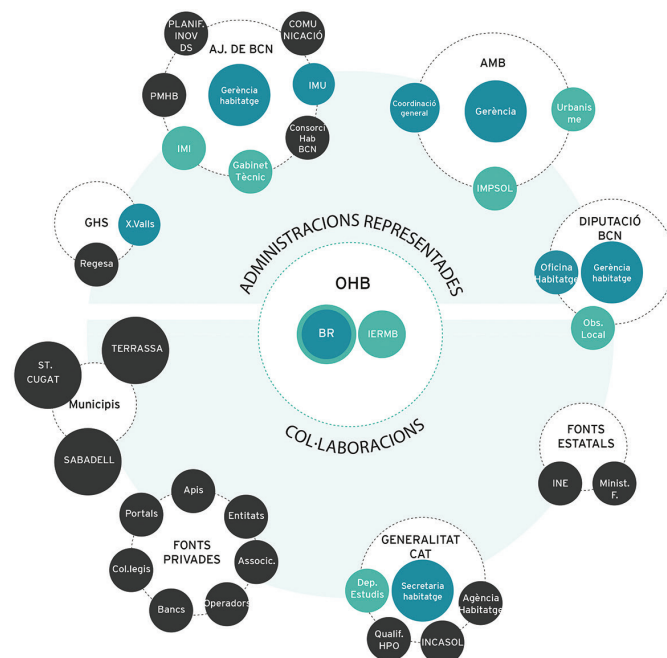
Aquest marc interinstitucional ha permès l'aportació dels recursos necessaris a l'O-HB per tal de desplegar les eines necessàries pel desenvolupament dels continguts durant l'any 2017, i ampliat per les següents anualitats amb una previsió de 4 anys prorrogables.

Les institucions representades.

Treball en xarxa

L'Observatori vol treballar en xarxa amb tots els serveis d'estudis o centres proveïdors de dades de temàtica d'habitatge que hagin de veure amb l'àmbit metropolità de Barcelona. Tots ells poden jugar el doble rol de proveïdors de dades, i de sol·licitants d'informació per a les seves respectives administracions. És fonamental destacar que una de les virtuts de l'acord que porta a la constitució de l'O-HB és, la d'evitar la duplictat de tasques i d'esforços; és de la sinergia que emana de tot allò que ja es disposa o de tot allò en què alguna de les administracions està millor posicionada que se'n deriva una informació conjunta i robusta que és la que es posa al servei de tots i que, per tant, no cal replicar.

- Tècnics (comissió)
- Representants-Interlocutors
- Col·laboradors

Avantprojecte

Un cop finalitzada la diagnosi, durant l'any 2016 s'elabora un avantprojecte per definir la missió de l'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona, estructurar el seu funcionament i presentar una proposta d'estudis i productes a desenvolupar.

Sinèrgies amb les administracions i els col·laboradors.

2 Proposta

La galàxia de l'O-HB

La galàxia de l'O-HB comunica l'estructura de funcionament de l'observatori i la interacció entre els diferents eixos d'anàlisi i d'actuació:

- La primera corona mostra el sistema d'indicadors de l'O-HB, estructurat en 7 capítols.
- La segona corona mostra els temes estratègics de l'observatori, com són la pobresa energètica, la rehabilitació, el lloguer i la gentrificació, entre d'altres.
- La tercera corona, de color blau, està formada pels diferents laboratoris que es proposa abordar per tal d'obtenir dades que permetin respondre les preguntes principals plantejades als temes estratègics.
- L'última corona representa la visualització dels resultats de l'O-HB, que preveu diferents formats com els visors online, les cartografies impreses o les publicacions d'informes.

A continuació s'amplia cadascun d'aquests apartats.

El sistema d'indicadors

L'OHB compta amb un sistema d'indicadors d'habitatge que inclou tota la informació estadística útil per realitzar l'anàlisi en matèria d'habitatge, estructurat en 7 capítols segons els models més habituals de consulta de dades per tal de facilitar l'accés a qualsevol tècnic.

ESTRUCTURA

L'estructura del sistema d'indicadors és la següent:

- 1. Descripció del parc d'habitatges.** Incorpora totes aquelles dades referides a aspectes morfològics (tipologia d'edificis i habitatges), energètics (demandes i consums) i d'ocupació (pisos buits).
- 2. Construcció i rehabilitació.** Diferencia i quantifica les actuacions d'obra nova i de rehabilitació, alhora que conté indicadors referents al sector laboral associat.
- 3. Aspectes sociodemogràfics i socioeconòmics.** Analitza de forma exhaustiva el perfil dels habitants mitjançant dades sobre demografia, mercat de treball i renda, llars i famílies, i formació i qualificació.
- 4. Mercat de l'habitatge i el sòl.** Conté tots aquells indicadors referents a preus, finançament i transaccions/contractes del mercat de la propietat i del lloguer, així com dades sobre oferta i demanda dels múltiples operadors existents.
- 5. Problemes de permanència, accés i manteniment.** Totes aquelles dades que manifesten els efectes de les disfuncions del parc i del mercat de l'habitatge, diferenciant entre dades sobre l'habitatge (demanda d'HPO, habitabilitat, despeses, etc.) de dades sobre l'habitant (necessitats específiques, desnonaments, etc.).
- 6. Polítiques.** Incorpora indicadors sobre promoció d'habitatge, ajuts, gestió i aquelles que permeten avaluar les polítiques d'habitatge.
- 7. Territori.** Inclou dades que permeten generar una radiografia sobre la qualitat urbana mitjançant l'anàlisi dels teixits residencials, la mobilitat i accessibilitat, l'espai públic, l'activitat comercial, la contaminació, etc.

[O-HB]

Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona

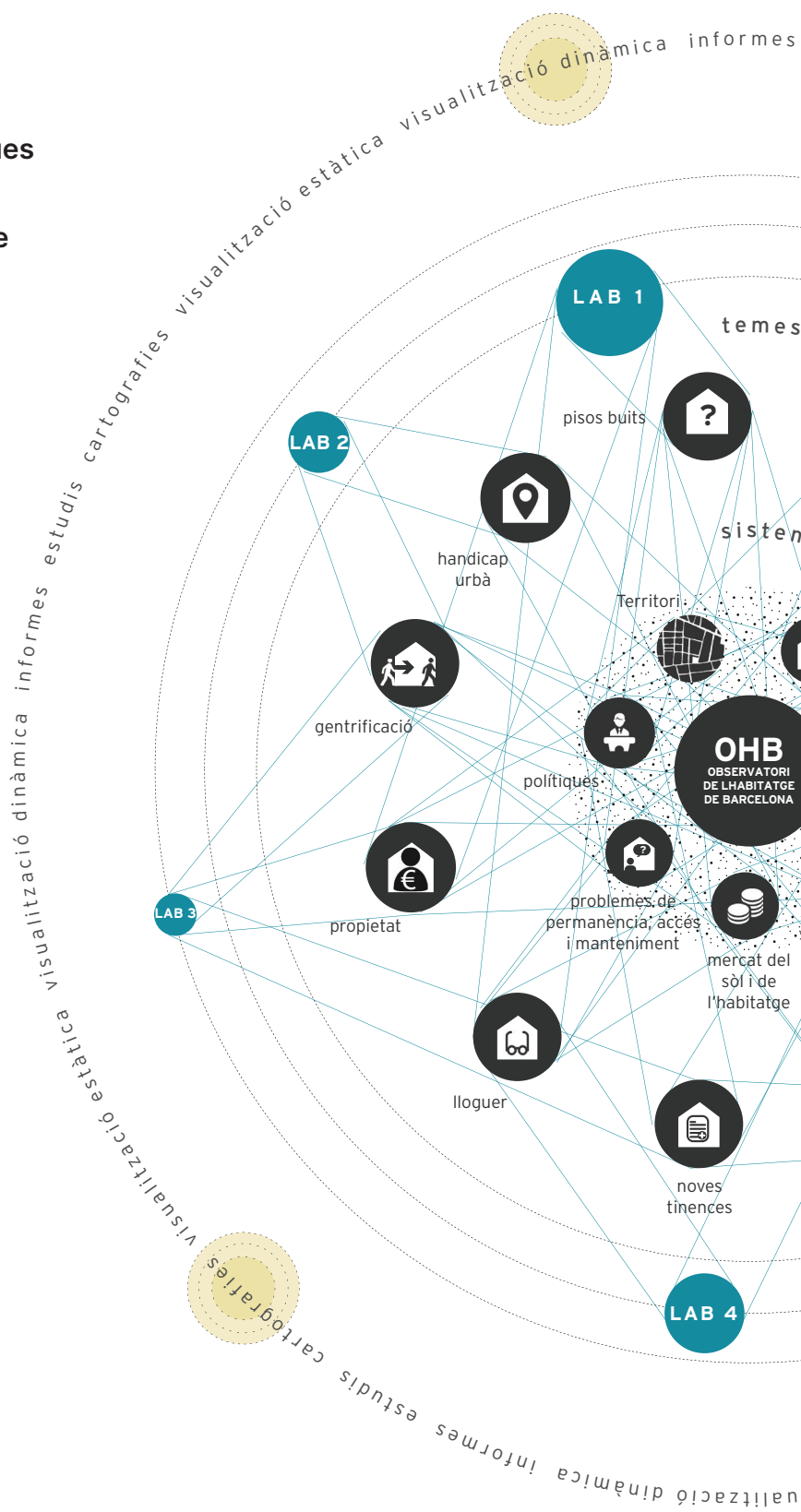
4 objectius DE L'O-HB

- Donar suport al disseny de les polítiques públiques d'habitatge
- Realitzar una radiografia de l'habitatge a partir d'informació estadística
- Garantir la neutralitat i objectivitat de les dades estadístiques
- Apropar la informació a la ciutadania

La galàxia de l'O-HB

La galàxia de l'O-HB comunica l'estructura de funcionament de l'observatori i la interacció entre els diferents eixos d'anàlisi i d'actuació:

- La primera corona mostra el **sistema d'indicadors** de l'O-HB, estructurat en 7 capítols.
- La segona corona mostra els temes estratègics de l'observatori.
- La tercera corona, de color blau, està formada pels diferents laboratoris que es proposa abordar per tal d'obtenir dades que permetin respondre les preguntes principals plantejades als temes estratègics.
- L'última corona representa la visualització dels resultats de l'O-HB, que preveu diferents formats com els visors online, les cartografies impreses o les publicacions d'informes.

150 Indicadors estructurats en 7 capítols

1. Descripció del parc d'habitatges
2. Construcció i rehabilitació
3. Aspectes sociodemogràfics i socioeconòmics
4. Mercat de l'habitatge i el sòl
5. Problemes de permanència, accés i manteniment
6. Polítiques
7. Territori

11 Temes estratègics

1. Pisos buits	6. I+D construcció
2. Emergència	7. Noves tinences
3. Pobresa energètica	8. Lloguer
4. Rehabilitació	9. Propietat
5. Promoció pública	10. Gentrificació
	11. Handicap urbà

Laboratoris

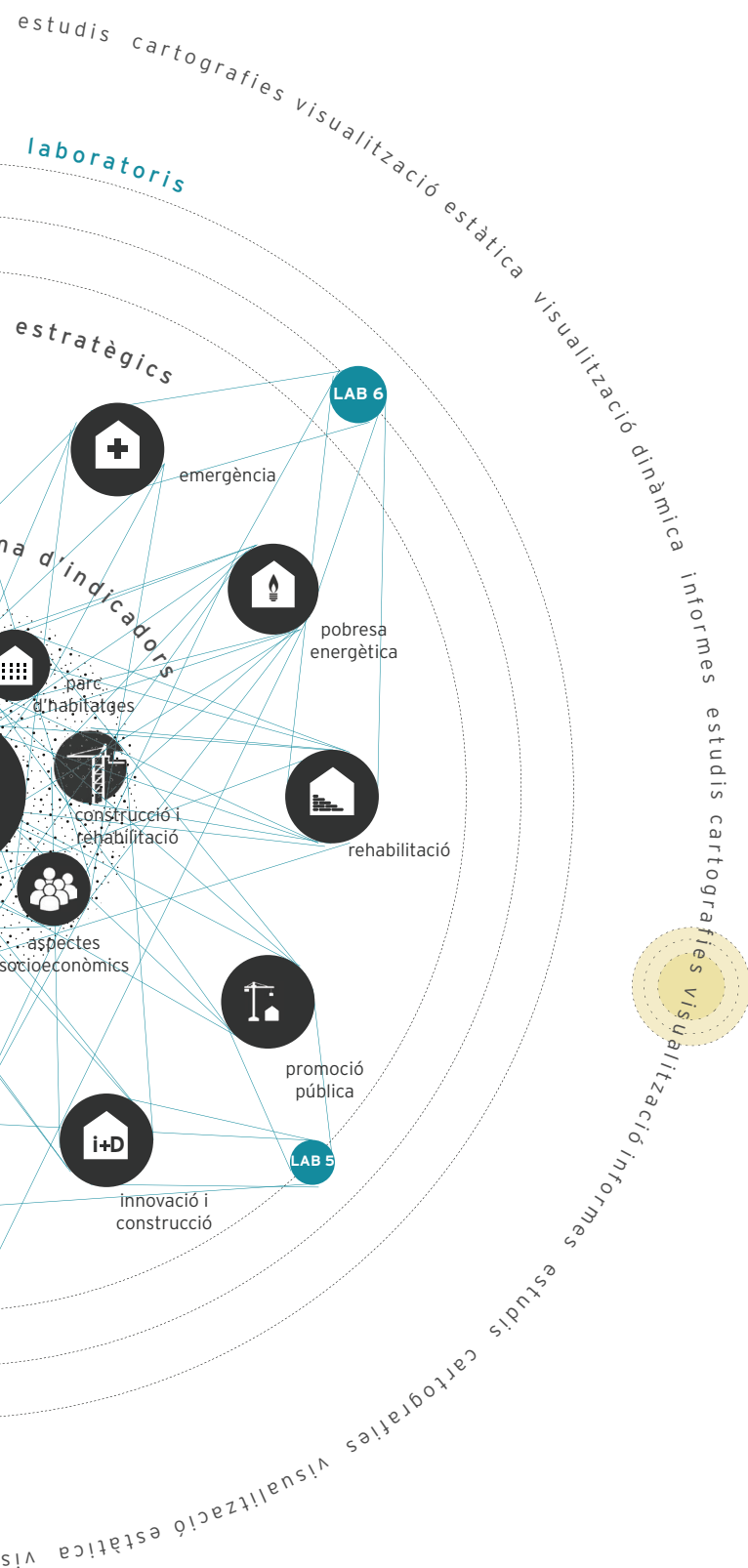
Espai propositiu on es desenvolupen projectes de caràcter estratègic, tant pel valor dels resultats que se'n pretenen extreure, com pel caràcter experimental de les propostes que realitzen plantejades com a polítiques d'habitatge incipients. Metodologia d'actuació en 5 fases:

- Diagnòstic a detall
- Taula de treball tècnica
- Proposta específica
- Pla d'implementació temporal
- Visualització

Visualització

Crear un portal de referència del sector de l'habitatge a Barcelona i la seva àrea metropolitana on donar a conèixer la tasca de l'observatori i generar un espai d'intercanvi i reflexió entorn l'habitatge. La visualització dels resultats de l'O-HB podrà tenir diferents formats:

- Visors online, estàtics o dinàmics
- Cartografies impreses
- Estudis
- Informes

FONTS: l'origen de les dades del sistema d'indicadors és divers i la seva captació requereix diferents tipus d'accions segons la disponibilitat d'aquestes dades. En el cas de les dades disponibles s'ha de realitzar mitjançant convenis de col·laboració específics per aquelles institucions no adscrites al conveni marc de l'observatori. Les fonts o organismes responsables amb les quals l'OHB vol establir aquest tipus de convenis són:

- ➔ **Institucionals:** Cens de població i habitatges i Cens de vehicles, Direcció General del Catastro, Padró municipal d'habitants, Generalitat de Catalunya, Agència Tributària, Consejo General del Poder Judicial, Registre de la propietat, Instituto Nacional de Estadística (INE), Ministerio de Fomento, Institut Municipal d'Hisenda, Operadors d'habitatge públic, INCASÒL (fiances de lloguer).
- ➔ **Privades:** Col·legis Professionals (Aparelladors, Arquitectes, notariado, Apis, Administradors de Finques), Associacions i entitats sense ànim de lucre, Portals immobiliaris (Idealista, Habitacalia, Fotocasa, Yaencontre, Nestoria, Airbnb, Uniplaces, etc.), Operadors d'habitatge privat, entitats financeres.

Per aquelles dades que pertanyen a fonts privades i que a dia d'avui es consideren «no disponibles», és imprescindible plantejar vies d'actuació alternatives ja sigui per mitjà de l'ús de les noves tecnologies i el BigData, la participació ciutadana o el treball de camp.

Cuina i tractament de dades

La cuina i el tractament de dades incorpora les següents variables:

ÀMBIT: la singularitat del cas de Barcelona respecte a la resta de municipis de la seva àrea metropolitana porta a segmentar l'àmbit d'anàlisi en 3 escales: Barcelona, tota l'AMB (36 municipis) i l'AMB sense Barcelona (35 municipis).

ESCALES I AGREGACIÓ: el nivell d'agregació de les dades s'estén des de l'habitatge, a la parcel·la, la secció censal, el barri i el districte fins a assolir l'escala municipal i superiors (regional, territorial, estatal). Cal diferenciar entre dos aspectes:

- ➔ **Agregació segons origen:** relatiu a la naturalesa de la dada, d'on prové i a què fa referència. A trets generals, les dades compreses dins el capítol del parc d'habitatges són dades per habitatge, edifici o parcel·la. En canvi, les referents al mercat de l'habitatge solen ser dades agregades en origen per barri, districte o municipi. Aquest aspecte no deixa de ser un handicap a l'hora de treballar les dades des d'espais com els Laboratoris, ja que requereixen partir de la menor de les escales i així disposar d'una base de dades micro pel treball a detall.
- ➔ **Agregació segons cuina:** té a veure amb criteris específics per la cuina i explotació de les dades. En aquest sentit, variarà segons els objectius consensuats.

TEMPORALITAT: la incorporació del factor temps és fonamental en l'anàlisi de dades. En funció de la dada, poder comparar-la amb la seva sèrie evolutiva corresponent esdevindrà un aspecte clau en l'anàlisi. En termes generals, els episodis temporals es referiran a l'època pre-crisi (2000 endavant), crisi (2007–2008), post-crisi (fins 2014), i aparent recuperació palesa en el canvi de signe de molts dels indicadors del mercat (2014–2016).

COMPARATIU AMB ALTRES CIUTATS O TERRITORIS: en funció de la dada, la comparació per similitud o per diferència esdevé una eina útil per marcar valors de referència:

- ➔ **Territori autonòmic:** comparació amb altres autonomies de l'Estat Espanyol.
- ➔ **Territori nacional:** comparació per valors absoluts.
- ➔ **Altres metròpolis:** comparació amb ciutats d'àmbit internacional que, per mesura, posició, mercat, demografia o cultura puguin ser rellevants per semblança o diferència.

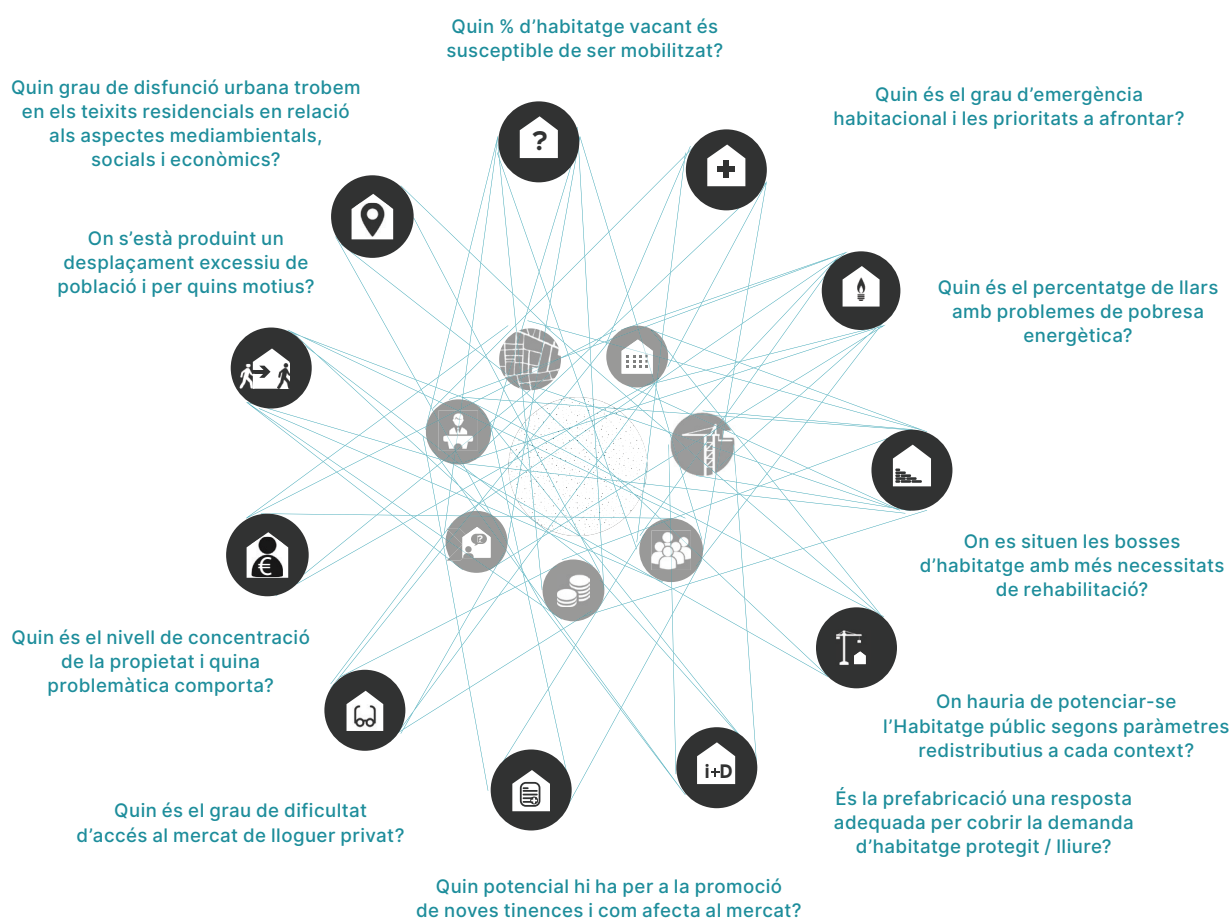
Els temes estratègics

Per fer una aproximació als principals reptes plantejats per les polítiques d'habitatge en curs, l'Observatori proposa abordar separatament diferents temes estratègics per tal d'explorar-los i desenvolupar metodologies d'estudi i acció específiques.

D'entre aquests temes se n'identifiquen onze com a prioritaris reunits en un repositori de temes estratègics: pisos buits, emergència, pobresa energètica, rehabilitació, promoció pública, I+D construcció, noves tinençes, lloguer, propietat, gentrificació i handicap urbà.

Els continguts d'aquestes temàtiques s'estructuren de la següent manera:

- ➔ **Preguntes.** La finalitat de cada un d'aquests estudis és dissenyar la metodologia per respondre les preguntes principals que es deriven de cada tema abordat, amb l'objectiu final d'informar sobre el grau d'incidència de la temàtica en un àmbit determinat.
- ➔ **Concepte.** Descripció de la temàtica i les seves especificitats, actors implicats i context en el qual és objecte d'estudi i marc legal existent.
- ➔ **Benchmarking.** Anàlisi dels diferents estudis similars realitzats, autors o publicacions de referència sobre la temàtica.
- ➔ **Indicadors.** Selecció de les dades i indicadors amb els que realitzar el tractament de dades pel disseny de nous indicadors o metodologies que permetin respondre les preguntes concretes plantejades.
- ➔ **Catàleg d'actuacions.** Repositori de mesures aplicades en altres ciutats que serveixen com a projectes de referència a aplicar en l'àmbit d'actuació.

Els laboratoris

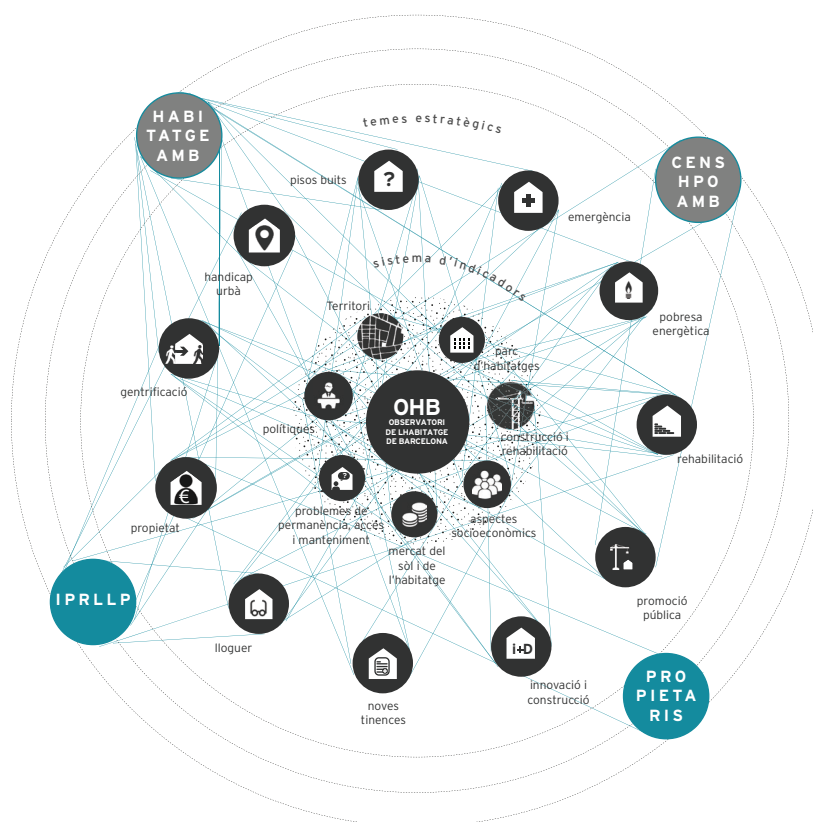
Laboratoris és l'espai més propositiu de l'Observatori, on es desenvolupen projectes de caràcter estratègic tant pel valor dels resultats que se'n pretenen extreure, com pel caràcter experimental de les propostes que realitzen plantejades com a polítiques d'habitatge incipients.

Cada un dels laboratoris plantejats parteix d'una necessitat o encomana en una zona determinada, el resultat de la qual pot variar molt: projectes urbans, arquitectònics, sistemes de gestió, protocols d'actuació, intervencions efímeres, etc. essent cada un d'ells una aposta clara per la innovació. La metodologia d'actuació és la següent:

- ➔ **Diagnòstic a detall:** anàlisi quantitatiu i qualitatiu en la zona d'actuació tenint en compte el gran volum d'informació de què disposa l'OHB, tant pel tractament de dades a partir del sistema d'indicadors com pel coneixement de les diferents matèries plantejades en els temes estratègics.
- ➔ **Taula de treball tècnica:** creació d'una taula de treball tècnica específica o integració en alguna d'existent consens de les metodologies d'actuació i assessorament amb experts.
- ➔ **Proposta específica:** disseny d'una proposta específica consensuada amb tots els agents vinculats a l'encomana realitzada.
- ➔ **Pla d'implementació temporal:** desenvolupament del pla d'implementació temporal de la proposta «Tàctica» a fi de fer-ne una valoració real.
- ➔ **Visualització:** visualització de tot el procés.

En concret, en una primera fase es preveu desenvolupar els següents laboratoris:

- L'índex de preu de referència del lloguer privat.
- Concentració de la propietat.
- Cens d'habitatge social a l'AMB i catàleg d'experiències.
- Cobertura de les necessitats d'habitatge a l'AMB.

Els primers laboratoris de l'O-HB.

La visualització de la informació

OBJECTIU

Crear un portal de referència del sector de l'habitatge a Barcelona i la seva àrea metropolitana. Tindrà el doble objectiu, primer donar a conèixer la tasca de l'observatori i segon generar un espai d'intercanvi i reflexió entorn l'habitatge.

FUNCIONALITATS

- Visualitzar les dades en relació a l'habitatge, en aquest sentit l'Observatori servirà de repositori tant de les diferents estadístiques ja existents sobre el tema com impulsarà la recollida de noves dades i la creació de nous indicadors.
- Donar a conèixer l'«Observatori temàtic» i el «Laboratori» de l'Observatori, cada temàtica i projecte tindrà un espai amb la seva descripció i dades associades.
- Creació espai d'informació del sector de l'habitatge amb articles, notícies, etc.
- Fer possible la participació de la ciutadania.
- BigData, incorporar al web estadístiques elaborades a partir de grans conjunts de dades disponibles en l'actualitat com poden ser dades georeferenciades de mòbils, etc.

DESIDERATUM

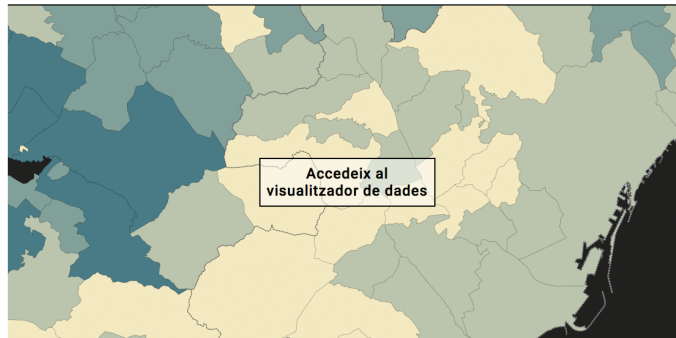
- **OpenData** l'obertura de dades públiques—també conegut com a OpenData—consisteix a posar la informació que posseeix el sector públic a l'abast de tothom en formats digitals, estandaritzats i oberts, seguint una estructura clara que permeti la seva comprensió. Al mateix temps es facilita l'accés a aquesta informació per tal de fomentar la seva reutilització.
- **Software lliure** el programari lliure és el programari que pot ser usat, estudiat i modificat sense restriccions, i que pot ser copiat i redistribuït bé en una versió modificada o sense modificar sense cap restricció.
- **Plataforma col·laborativa** és un espai virtual de treball que posa al servei dels diferents actors involucrats diferents eines i funcionalitats per poder compartir projectes i coneixement.

APARTAT PORTAL WEB

- **Open Data:** Visualitzar les dades en relació a l'habitatge, en aquest sentit l'Observatori servirà de repositori tant de les diferents estadístiques ja existents sobre el tema com impulsarà la recollida de noves dades i la creació de nous indicadors. La consulta serà dinàmica a través de mapes i taules.
- En properes etapes s'incorporarà al web el BigData, elaborat a partir de grans conjunts de dades disponibles.
- **Indicadors temàtics:** repositori dels diferents informes sorgits de l'observatori temàtic tant online com descarregable. La informació contindrà text, imatges, mapes i consulta dades.
- **Projectes:** el Laboratori generarà els seus propis projectes, que seran consultables al web i també impulsarà l'intercanvi amb la comunitat donant l'oportunitat de pujar projectes externs relacionats amb l'habitatge.
- **Comunitat observatori:** contindrà tant un espai de notícies i novetats.
- Dinamització xarxes socials.

L'AMB, la resta i el total de la demarcació. Així mateix, s'aprofundeix en el detall dels districtes i barris de Barcelona per alguns dels indicadors.

Visualitzador de dades

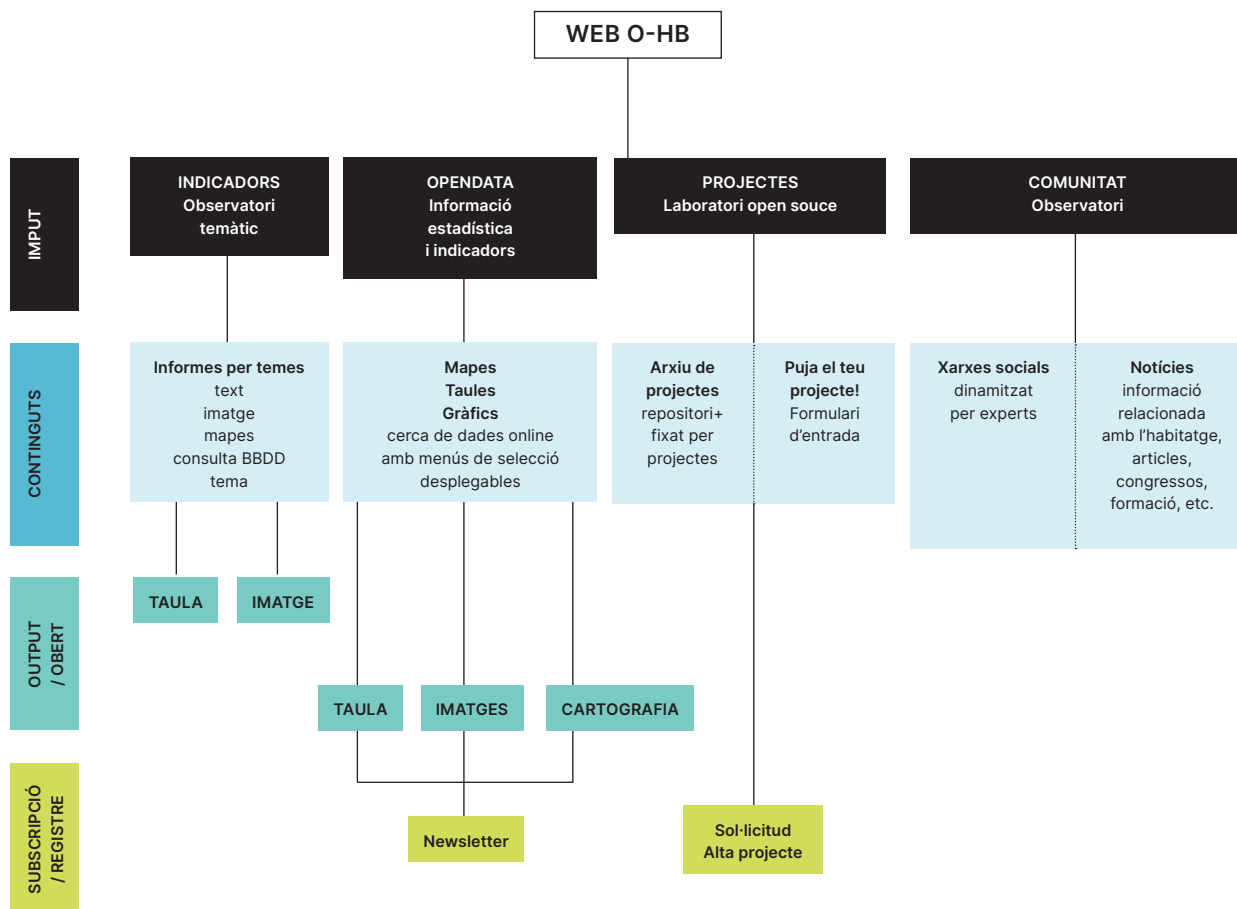
About

L'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona és un instrument d'àmbit supramunicipal encapçalat per diverses administracions capaç de tenir una mirada holística sobre l'habitatge, aportant la informació i eines necessàries per avaluar i dissenyar les polítiques públiques a encetar en aquesta matèria en l'àmbit metropolità de Barcelona.

info@ohb.cat
93 002 32 55

Portal web O-HB.

Estructura de la web de l'O-HB.

3 Presentacions

JULIOL 2017

Presentació pública de Carme Trilla

El Juliol de 2017, l'O-HB és presentat a la ciutadania de mans de la seva presidenta Carme Trilla en una jornada a la sala mirador del CCCB. L'acompanyen un representant polític de cadascuna de les administracions que conformen l'O-HB que coincideixen en destacar la importància de disposar d'un Observatori participat per les 4 administracions en un tema cabdal com l'habitatge. La Generalitat de Catalunya és la quarta administració integrant, que formalitza la seva adhesió amb la firma de l'addenda econòmica.

Aquest acord de col·laboració es materialitza amb la signatura d'un conveni interinstitucional, inicialment signat el novembre de 2016, i posteriorment ampliat durant l'any 2017. Aquest marc interinstitucional ha permès l'aportació dels recursos necessaris a l'O-HB per tal de desplegar les eines necessàries per al desenvolupament dels continguts durant l'any 2017, i ampliat per les següents anualitats amb una previsió de 4 anys prorrogables.

El conveni de les administracions també contempla la disposició a proporcionar dades dels àmbits que representen amb la voluntat de convertir l'O-HB en un òrgan de centralització de les dades d'habitatge.

Durant la mateixa jornada, Anna Vergés mostra el primer visor d'indicadors elaborat per part de l'O-HB on es poden consultar cartografies dinàmiques de les principals dades del món de l'habitatge per a la demarcació de Barcelona, l'àrea metropolitana de Barcelona i la ciutat de Barcelona.

FEBRER 2018

Presentació dels primers resultats

El 27 de febrer de 2018, l'O-HB organitza la jornada de presentació dels primers resultats obtinguts i de l'informe «L'habitatge a la metròpoli de Barcelona 2017». En aquesta jornada, Carme Trilla destaca algunes de les dades referents al món del lloguer treballades en els laboratoris de l'any 2017.

L'habitatge a la metròpoli de Barcelona 2017 és el primer informe anual elaborat per l'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona (O-HB), on es presenta l'estat de l'habitatge durant el 2016, tot i que alguns indicadors estan més actualitzats en funció de la disponibilitat de dades. Està basat principalment en el sistema d'indicadors de l'O-HB i s'analitzen les principals tendències prenent com a referència els següents àmbits territorials: Barcelona, la resta de l'àrea metropolitana de Barcelona, el total de l'àrea metropolitana de Barcelona, la resta de la demarcació i el total de la demarcació. Així mateix, s'aprofundeix en el detall dels districtes i barris de Barcelona per alguns dels indicadors. L'informe serveix per posar de manifest les mancances d'informació.

L'habitatge a la Metròpoli de Barcelona

L'Informe anual de l'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona s'estructura en sis capítols, que es corresponen amb els del sistema d'indicadors de l'O-HB. En primer lloc, les necessitats d'habitatge: persones i llars. A continuació, el parc d'habitatge. En tercer lloc, la construcció i la rehabilitació; tot seguit el mercat de l'habitatge; en cinquè lloc els problemes de permanència, accés i manteniment; i, finalment, un capítol dedicat al recull de les polítiques d'habitatge.

En el primer capítol, es fa una anàlisi de les necessitats d'habitatge de la població a partir, principalment, de l'evolució d'indicadors demogràfics. En el segon apartat, es caracteritza el parc d'habitatges atenent al seu ús, al règim de tinença i a les condicions de conservació i accessibilitat, entre els principals aspectes. En el tercer epígraf, s'analitza la dinàmica de l'edificació residencial, tot diferenciant entre l'obra nova i les actuacions de rehabilitació, tan rellevants en un entorn força consolidat urbanísticament. En el quart apartat, s'entra amb les qüestions relatives al mercat, a partir dels registres d'operacions de compravenda i nous contractes de lloguer. En el cinquè apartat, l'atenció es focalitza amb els problemes de permanència, accés i manteniment de l'habitatge. El sisè apartat recull les principals línies i actuacions polítiques en matèria d'habitatge. Finalment, l'informe es clou amb unes reflexions a manera de resum.

26

Informe d'habitatge 2017

IV. El mercat de l'habitatge

IV. El mercat de l'habitatge

Després d'una dècada de boom immobiliari (1996-2007), durant els anys posteriors a la crisi financera internacional de l'any 2007, el mercat de l'habitatge a l'Àrea metropolitana de Barcelona, a Catalunya i al conjunt de l'Estat en general, va experimentar un intens i accelerat canvi de tendència. El descens de les transaccions de compravenda i la contracció significativa dels preus. Aquesta evolució, que és la més coneguda i analitzada, ens ha amagat que, simultàniament s'ha anat produint un increment del nombre de contractes de lloguer. Anàlitzem en aquest Capítol aquests comportaments de manera general, però també en les seves diverses concrecions territorials, per tal de fer una aproximació a les capacitats i limitacions que tenen, combinadament, el mercat immobiliari i el mercat financer per donar resposta a les necessitats d'allotjament del conjunt de la població.

El debat al voltant del mercat i l'oferta de lloguer està essent ja central en la societat metropolitana i ho seguirà essent en els anys venidors, en la mesura que les formes d'accés a l'habitatge han entrat en una altra etapa històrica al nostre país en gran manera diferent de la majoritària de la segona meitat del Segle XX: és i serà cada cop més difícil l'accés a la propietat –per raons de preu i de finançament– però també, han canviat de forma clara les formes de contractació,

la llargada dels contractes i la mobilitat laboral, i la mentalitat en relació a la tinença de l'habitatge. Tot això obliga un observatori de l'habitatge a estar especialment atent als moviments d'oferta, a la posició dels agents capaços d'oferir habitatge i a les tendències dels preus, i del finançament, de manera que les administracions públiques puguin articular les seves intervencions amb el coneixement més gran de causa.

Així, per exemple, com veurem, a l'Àrea metropolitana de Barcelona si l'any 2005 s'havien realitzat 51.320 transaccions de compravenda d'habitatges, l'any 2013 se'n varen fer 16.164, menys d'una tercera part. En canvi, els nous contractes de lloguer es varen més que duplicar en el mateix període, i van passar de 33.445 l'any 2005 a 71.795 l'any 2013, quan van marcar el seu màxim d'ençà que es disposa de dades (vegeu figura 4.1).

La recuperació de les transaccions de compravenda. Continua el predomini dels contractes de lloguer, que s'han estabilitzat.

Després de la caiguda de la crisi reflectida en les dades anteriors, en els darrers anys, s'ha produït un nou canvi de tendència en la demanda d'habitatge,

de tal manera que les transaccions de compravenda gairebé s'han duplicat en només dos anys. Així, per exemple a la ciutat de Barcelona s'ha passat de 9.471 transaccions l'any 2013 a 16.636 el 2016. A la resta de l'Àrea metropolitana la tendència ha estat molt semblant passant en aquests anys de les 6.693 a les 13.976 compravendes. En conjunt, doncs, a l'Àrea metropolitana de Barcelona s'ha passat de les 16.164 transaccions de compravenda de l'any 2013 a les 30.612 de l'any 2016 (vegeu figura 4.1), és a dir, un increment del 89%. A la resta de la demarcació de Barcelona les transaccions també han seguit un canvi paral·lel, amb un increment del 66% s'ha passat de les 11.427 transaccions l'any 2013, a les 21.203 el 2016.

Per la seva banda, pel que fa al mercat del lloguer a la metròpoli de Barcelona –conegut a través de les fanques de contractes de lloguer dipositades a l'Incasol–, podem dir que entre els anys 2013 i 2014 va assolir el punt àlgid de la sèrie coneguda, tant a la ciutat de Barcelona, amb 44.819 registres el 2013, com a la resta de l'Àrea metropolitana, amb 26.976 registres, el 2013, o 27.185 registres, el 2014, i a la resta de la demarcació de Barcelona, amb 43.409 registres, el 2013. És a dir, amb un total de 115.204 contractes al conjunt de la demarcació. A partir d'aquest moment ha enregistrat algunes davallades i remuntades poc significatives, per la qual cosa podem dir que es troba en una etapa d'estabilització i que, malgrat que l'any 2016 ha estat de lleugera remuntada, caldrà estar alerta de què haurà suposat el 2017 per poder concloure si estem davant un creixement clar o encara en fase de manteniment (vegeu figura 4.1).

En definitiva, podem dir que durant els darrers anys de la crisi s'han compensat els diferents segments del mercat, amb caiguda de les compravendes i pujada de les operacions de lloguer. I, a més, que les dades ens confirmen una realitat coneguda de la zona en estudi que és que, malgrat la menor consideració que se li dona, el mercat del lloguer registra una activitat contractual molt superior a la de les operacions de compravenda.

En concret, si es comparen totes dues fonts de dades, l'any 2016 a Barcelona el 71,7% de les operacions eren contractes de lloguer i el 28,3% restant eren transaccions de compravenda. A la resta de l'Àrea metropolitana els pesos es reparten entre un 63,2% pel lloguer i un 36,8% per la compravenda. D'aquesta

manera, al conjunt de l'Àrea metropolitana de Barcelona el 68,4% de les operacions eren contractes de lloguer mentre que el 31,6% restant eren transaccions de compravenda. Finalment, a la resta de la demarcació les operacions es reparten entre un 65,6% de contractes de lloguer i un 34,4% de compravendes.

Si s'atén al pes de les operacions de compravendes tenint en compte la població de cada àmbit, l'any 2016 la xifra de transaccions és més elevada al municipi de Barcelona (10,3 habitatges transmesos per cada 1.000 habitants) que a la resta de l'Àrea metropolitana de Barcelona (8,6 per mil habitants) o a la resta de la demarcació (9,2 per mil habitants) (vegeu figura 4.2). Pel que fa a la resta de municipis compresos en l'Àrea metropolitana de Barcelona, els que registren una major proporció de transaccions són Castelldefels (12,4 per mil habitants), Sant Feliu de Llobregat i Barcelona (tots dos amb 10,3 per mil habitants), Sant Cugat del Valles (10,2 per mil habitants) i Begues (10,2 per mil habitants) (vegeu annex). Per contra, aquells on el volum de transaccions de compravenda en relació a la població és menor són Badia del Valles (5,7 per mil habitants), Castellbisbal i Montcada i Reixac (5,9 per mil habitants) i Sant Andreu de la Barca i Torrelles de Llobregat (6,2 per mil habitants).

I, si es considera el pes dels contractes de lloguer en relació a la població, és també a Barcelona on se signa un nombre més elevat de contractes de lloguer: 26,2

Figura 4.1. Compravenda d'obra nova, compravenda de segona mà i contractes de lloguer: Àrea metropolitana de Barcelona. 2004-2016

Any	Compravenda obra nova	Compravenda segona mà	Contractes de lloguer
2004	10.000	15.000	30.000
2005	12.000	18.000	35.000
2006	15.000	22.000	40.000
2007	10.000	15.000	35.000
2008	8.000	12.000	30.000
2009	7.000	10.000	28.000
2010	8.000	12.000	30.000
2011	9.000	14.000	32.000
2012	10.000	16.000	34.000
2013	11.000	18.000	36.000
2014	12.000	20.000	38.000
2015	13.000	22.000	40.000
2016	14.000	24.000	42.000

Font: Ministerio de Fomento, a partir del Consejo General del Notariado; Secretaría d'Habitatge, a partir de les fanques dipositades a l'Incasol.

Figura 4.2. Transaccions de compravenda per mil habitants. Per àmbits territorials. 2016

Àmbit territorial	Transaccions de compravenda per mil habitants
Barcelona	10,3
AMB sense Barcelona	8,6
Total AMB	9,2
Demarcació	10,3
Total sense AMB	8,6
Catalunya	9,2
País Valencià	5,7

Font: Ministerio de Fomento, a partir del Consejo General del Notariado; Secretaría d'Habitatge, a partir de les fanques dipositades a l'Incasol i l'Idescat, padró continu de població 2016.

L'informe anual, mostra del capítol sobre el mercat de l'habitatge.

TAULA INSTITUCIONAL

Ajuntament de Barcelona
Àrea Metropolitana de Barcelona
Diputació de Barcelona
Generalitat de Catalunya
GHS

COORDINACIÓ

Carme Trilla. Presidenta (O-HB)
Josep Bohigas. Vicepresident (O-HB)
Anna Vergés. Directora (O-HB)

EQUIP TÈCNIC

Alba Alsina. Arquitecta
Aleix Arcarons. Arquitecte
Joffre López. Sociòleg
Ana Paricio. Psicòloga urbana

AMB EL SUPORT DE

Albert Carbonell. Biòleg i tècnic GIS
Enric Fagnoli. Enginyer informàtic

I el suport tècnic i administratiu de Barcelona Regional

COL·LABORACIONS

Carles Donat. Geògraf, IERMB
Anna Belén Sánchez. Sociòloga, IERMB
8wires

Document V1,
Setembre 2019.

© IMATGES
© TEXTS

BR-Barcelona Regional

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, distribuïda, transformada, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars de la seva propietat intel·lectual.

**BARCELONA
REGIONAL**

Carrer 60, 25–27
Edifici Z. 2a planta
Sector A. Zona Franca
08040 Barcelona

T (+34) 932 237 400
F (+34) 932 237 414
br@bcnregional.com
www.bcnregional.com